

Blemme – den bulede mark

På bornholmsk betyder 'Blemme' et område, som er fyldt med tuer eller mindre forhøjninger. Stednavnet stammer fra de hundreder af dynger af ryddede sten, som findes i området. Stendyngerne er del af et marksystem, der første gang blev dyrket i perioden mellem 1100 f.Kr. og 400 e.Kr.

Arkæologiske undersøgelser og kortlægning viser, at området ud over de mange stendynger rummer et system af skelvolde, stenrækker og terrassekanter. I alt er der fundet spor efter lidt mere end 100 markfelter.

Markernes form er kvadratisk eller rektangulær. Placeringen og størrelsen på markerne var bestemt allerede inden rydningen af de mange sten og opdyrkningen gik i gang. Det fine net af opdelinger er på den måde udtryk for en stærk organisering af samfundet. Markerne har hørt til gårde, der har ligget tæt her ved.

Blemme cairnfield

In the Bornholm dialect, 'Blemme' means an area filled with low grassy mounds. The name refers to the hundreds of low cairns, or man-made piles of cleared fieldstones in the area. This cairnfield is part of a system of fields first farmed in the era between 1100 BC and 400 AD.

Archaeological studies and surveys reveal that, aside from the many cairns, the site contains a system of field boundaries, stone rows and terraced edges. Slightly more than 100 field plots have been found altogether.

The fields are square or oblong in shape. Their layout and size would have been decided well before the many fieldstones were cleared and cultivation got underway. The dense network of field boundaries is thus suggestive of systematic community organisation. The fields belonged to farms that would have been located nearby.

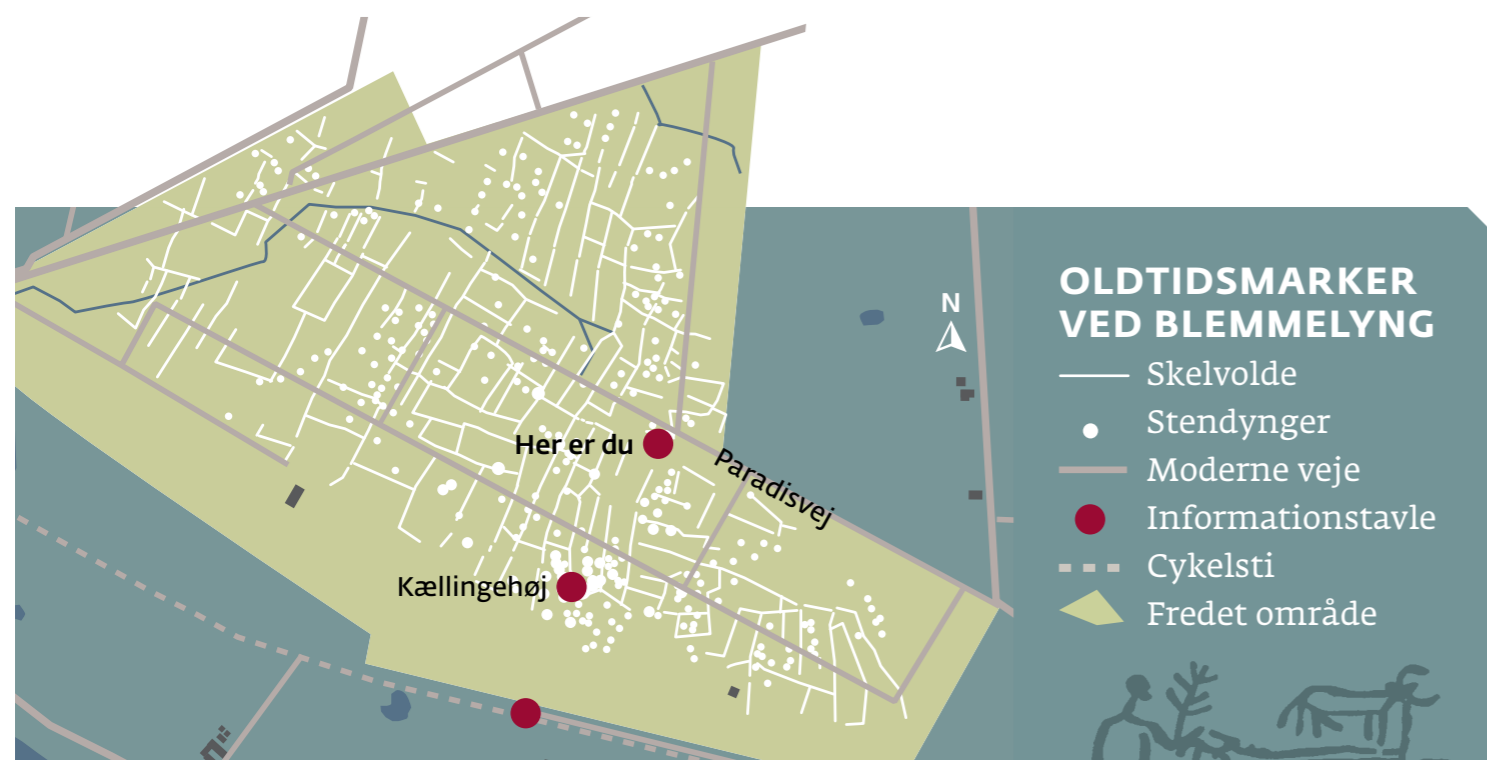

Blemme – der Beulenacker

Im Bornholmer Dialekt bezeichnet 'Blemme' ein Gebiet voller kleiner Hügel oder Erhöhungen. Der Name stammt von Hunderten von Steinhaufen, die von den Feldern aufgelesen wurden. Die Steinhaufen sind Teil eines Systems von Äckern, die erstmals zwischen 1100 v. Chr. und 400 n. Chr. urbar gemacht wurden.

Archäologische Untersuchungen und Kartierungen zeigen, dass das Gebiet neben vielen Steinhaufen ein System von Grenzwällen, Steinrainen und Terrassenkanten enthält. Insgesamt wurden die Spuren von etwas über 100 einzelnen Äckern gefunden.

Die Äcker sind quadratisch oder rechteckig. Ihre Lage und Größe lagen bereits vor der Räumung der vielen Steine und der Urbarmachung fest. Das feingeteilte Netz ist somit Ausdruck einer straffen Organisation der Gesellschaft. Die Äcker gehörten zu Höfen, die unweit von hier lagen.

På voldene mellem markerne var hegn eller bevoksning.

FÅ MERE VIDEN

Danmarks
Oldtid i
Landskabet

Fortællinger
fra Fortiden

Blemme – den bulede mark

På bornholmsk betyder 'Blemme' et område, som er fyldt med tuer eller mindre forhøjninger. Stednavnet stammer fra de hundreder af dynger af ryddede sten, som findes i området. Stendyngerne er del af et marksystem, der første gang blev dyrket i perioden mellem 1100 f.Kr. og 400 e.Kr.

Arkæologiske undersøgelser og kortlægning viser, at området ud over de mange stendynger rummer et system af skelvolde, stenrækker og terrassekanter. I alt er der fundet spor efter lidt mere end 100 markfelter.

Markernes form er kvadratisk eller rektangulær. Placeringen og størrelsen på markerne var bestemt allerede inden rydningen af de mange sten og opdyrkningen gik i gang. Det fine net af opdelinger er på den måde udtryk for en stærk organisering af samfundet. Markerne har hørt til gårde, der har ligget tæt her ved.

Blemme cairnfield

In the Bornholm dialect, 'Blemme' means an area filled with low grassy mounds. The name refers to the hundreds of low cairns, or man-made piles of cleared fieldstones in the area. This cairnfield is part of a system of fields first farmed in the era between 1100 BC and 400 AD.

Archaeological studies and surveys reveal that, aside from the many cairns, the site contains a system of field boundaries, stone rows and terraced edges. Slightly more than 100 field plots have been found altogether.

The fields are square or oblong in shape. Their layout and size would have been decided well before the many fieldstones were cleared and cultivation got underway. The dense network of field boundaries is thus suggestive of systematic community organisation. The fields belonged to farms that would have been located nearby.

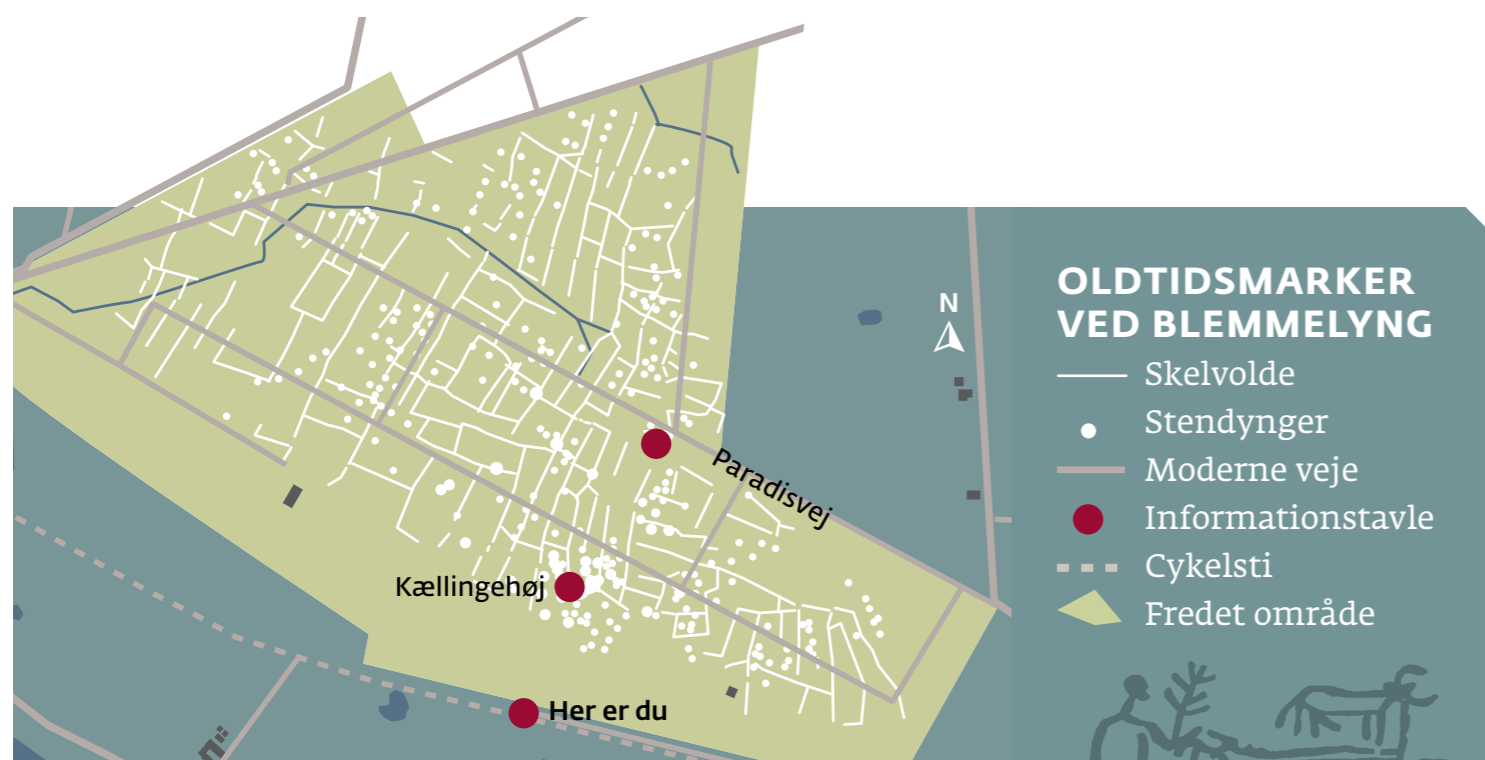

Blemme – der Beulenacker

Im Bornholmer Dialekt bezeichnet 'Blemme' ein Gebiet voller kleiner Hügel oder Erhöhungen. Der Name stammt von Hunderten von Steinhaufen, die von den Feldern aufgelesen wurden. Die Steinhaufen sind Teil eines Systems von Äckern, die erstmals zwischen 1100 v. Chr. und 400 n. Chr. urbar gemacht wurden.

Archäologische Untersuchungen und Kartierungen zeigen, dass das Gebiet neben vielen Steinhaufen ein System von Grenzwällen, Steinrainen und Terrassenkanten enthält. Insgesamt wurden die Spuren von etwas über 100 einzelnen Äckern gefunden.

Die Äcker sind quadratisch oder rechteckig. Ihre Lage und Größe lagen bereits vor der Räumung der vielen Steine und der Urbarmachung fest. Das feingeteilte Netz ist somit Ausdruck einer straffen Organisation der Gesellschaft. Die Äcker gehörten zu Höfen, die unweit von hier lagen.

På voldene mellem markerne var hegn eller bevoksning.

FÅ MERE VIDEN

Danmarks
Oldtid i
Landskabet

Fortællinger
fra Fortiden

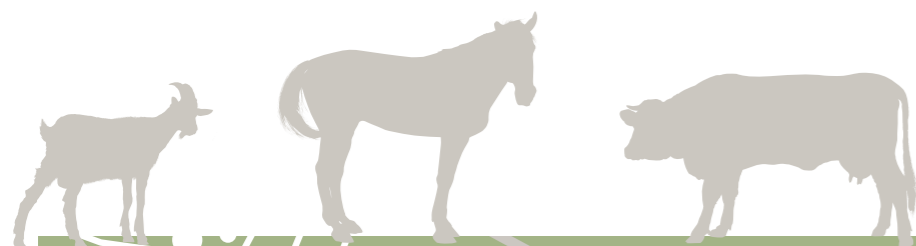

Et oldtidsliv

I oldtiden blev markerne pløjet med en ard. Arden er en primitiv plov, der ikke vender jorden, men blot trækker en fure i den. På markerne blev der dyrket korn men også hirse, hør og sæddodder for at få planteolie og fibre til tekstil.

Når en mark havde været dyrket nogle år, blev den lagt brak og afgræsset af gårdens dyr. I hjørnet af nogle marker ses spor efter folde til at holde dyrene inde for natten. For at holde de græssende dyr væk fra de dyrkede marker må der desuden have været tæt bevoksning eller hegn mellem markerne.

Selv om der er mange hektarer med marker på Blemmelyng, har udbyttet ikke været i samme skala som nu. Det har været nødvendigt at supplere maden med fiskeri, jagt og indsamling af bær og frugter. At drive et landbrug som Blemmelyng har krævet stor indsigt og energi.

The Prehistoric way of life

In prehistoric times, fields were worked by an ard or scratch-plough that traced a shallow furrow but did not turn the soil. The fields were sown with corn, but also millet, flax and camelina for the production of plant oil and textile fibre.

Once a field had been under cultivation for a few years, it was then left fallow and grazed by the farm's livestock. The corners of some field sites contain traces of pens for keeping the animals in at night. In order to keep grazing animals away from crop fields, there would also have been dense vegetation or fencing between the fields.

Although there are many hectares of fields at Blemmelyng, the yield would not have been on anything like the modern scale. These early farmers would have needed to supplement their diet by fishing, hunting and gathering fruits and berries. Running a farm like Blemmelyng would have required great insight and energy.

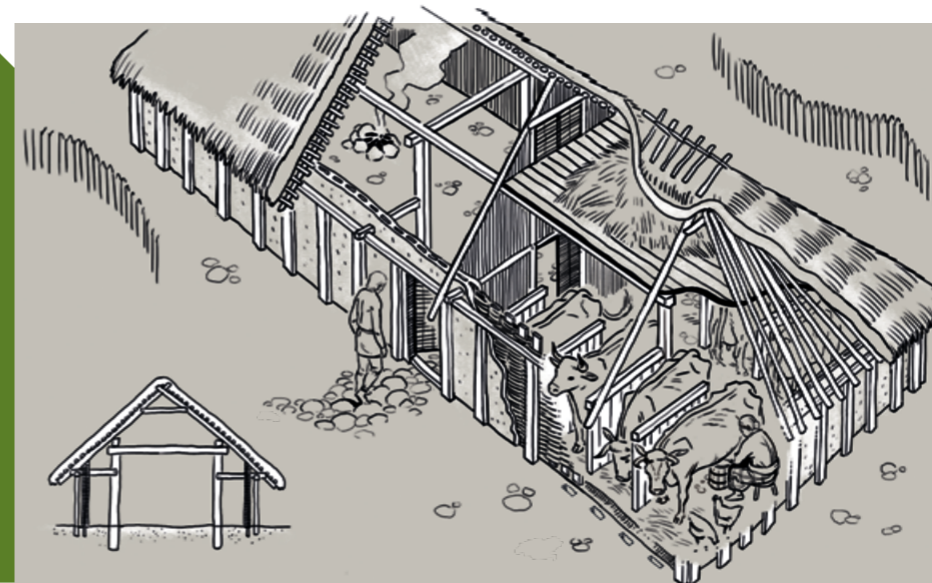
Leben in der Vorzeit

In vorgeschichtlicher Zeit wurden die Felder mit einem Hakenpflug (Ard) gepflügt. Der Ard ist ein primitiver Pflug, der die Scholle nicht wendet, sondern den Boden nur ritzt. Auf den Feldern wurden Getreide, aber auch Hirse, Flachs und Leindotter angebaut, um Pflanzenöl und Textilfasern zu gewinnen.

Wenn ein Feld einige Jahre lang bestellt worden war, wurde es brachgelegt und von den Tieren des Hofes begrast. Um das grasende Vieh von den bestellten Feldern fernzuhalten, müssen außerdem ein dichter Bewuchs oder Zäune zwischen den Feldern bestanden haben.

Obwohl die Felder von Blemmelyng viele Hektar ausmachen, war der Ertrag weit geringer als heute. Es war erforderlich, die Nahrungsgrundlage durch Fischerei, Jagd und das Sammeln von Beeren und Früchten zu ergänzen. Einen Hof wie Blemmelyng zu bewirtschaften, erforderte viel Können und Energie.

Oldtidens landbrug var sammensat. Man havde både husdyr og dyrkede markerne. Af husdyr havde man køer, heste, grise, får og geder. Fra dyrene fik man kød, mælk og skind. Okserne kunne også bruges til det hårde arbejde i marken.

FÆLLESBOLIG

I datidens boliger boede folk og dyr under samme tag. Fund antyder, at alle typer husdyr blevet opstaldet i vintertiden. I den modsatte ende af huset boede menneskene. Ildstedet i midten holdt huset varmt og her blev maden lavet.

De døde og de levende

På oldtidsmarkerne her i området ligger de mange små stendynger af ryddede marksten, som har givet navn til Blemmelyng. For 2000 år siden brugte bønderne nogle af stendyngerne til at begrave deres døde i. Det kan være svært på overfladen at se om en dyng af ryddede marksten har været brugt som en gravhøj, og det var sandsynligvis meningen. På den måde skabte man en tæt forbindelse mellem de døde og de levende, der fortsat dyrkede jorden.

En af disse stenhøje er gravhøjen Kællinghøj. Kællinghøj fik sit navn i historisk tid efter kvinderne fra Nylars, Lobbæk og Arnager, der gik til marked i Rønne med deres varer og mødtes ved gravhøjen for at holde hvil. En kælling var en kærling, altså en man holdt af. Omkring Kællinghøj ses stadig spor efter de veje, som blev slidt af gående gennem mange hundreder – og sikkert tusinder – af år.

The dead and the living

The prehistoric fields on this site contain the many small stone cairns or 'blemmer' that gave the location its name, Blemmelyng. 2000 years ago, the farmers used some of the cairns for burial of their dead. It is therefore difficult to distinguish between cairns that are simply piles of cleared fieldstones and those stacked as burial monuments. Some of the cairns would also have served both purposes, creating a bond between the dead and the living.

One such cairn is the Kællinghøj barrow. The name Kællinghøj, from historic times, is named for the women from Nylars, Lobbæk and Arnager who went to market in Rønne to sell their wares and met at the barrow to rest. The word 'kælling' is related to English 'care' and 'charity' and means 'a darling' or someone held dear. The site around Kællinghøj still bears traces of the roads eroded by centuries, and perhaps millennia, of foot traffic.

Die Toten und die Lebenden

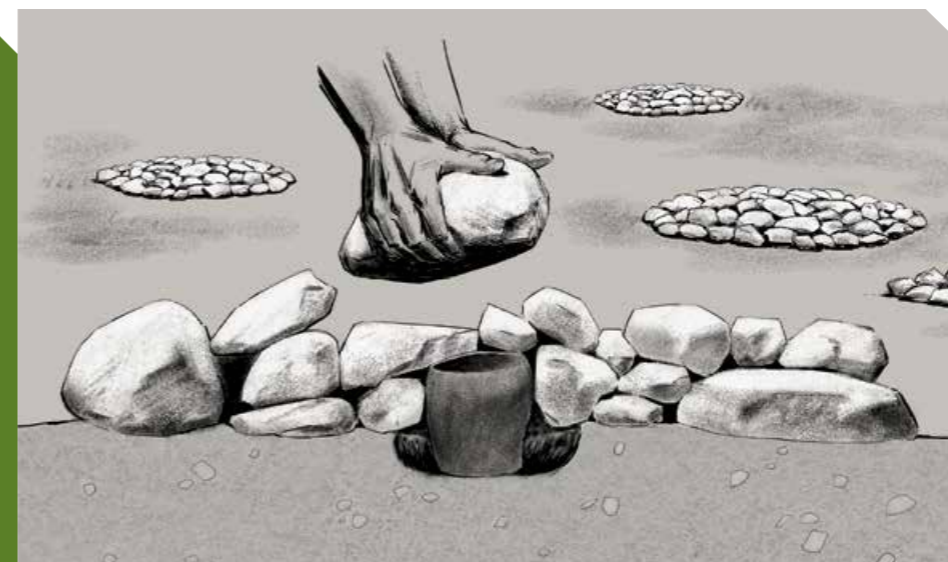
Auf den vorgeschichtlichen Feldern in diesem Gebiet liegen viele kleine Steinhaufen. Vor 2000 Jahren bestatteten die Bauern ihre Toten in einigen der Steinhaufen. Deshalb ist es schwierig, einen Haufen abgelesener Feldsteine von einem Grabhügel zu unterscheiden. Manchmal wurden die Steinhügel auch für beide Zwecke genutzt. Auf diese Weise schuf man eine enge Verbindung zwischen den Toten und den Lebenden.

Einer dieser Steinhügel ist der Grabhügel Kællinghøj. Kællinghøj erhielt seinen Namen in historischer Zeit nach den Frauen von Nylars, Lobbæk und Arnager, die mit ihren Waren zum Markt in Rønne gingen und sich am Grabhügel trafen, um zu rasten. Kælling bedeutet ursprünglich Liebling, also etwas, das man gern hatte. Um den Kællinghøj sind immer noch Spuren der Wege zu erkennen, die von Fußgängern im Laufe von vielen Hunderten – und sicher auch Tausenden – von Jahren getreten wurden.

MARKSYSTEM, STENDYNGER OG GRAVHØJE

- Skelvolde
- Stendynger
- Moderne veje
- Informationstavle
- Gravhøje
- Stengærde

Her er du

DE BRÆNDTE DØDE

For 2000 år siden blev de døde brændt. De brændte ben fra den døde blev samlet i en urne. Henover ligbålet og urnen blev der bygget en gravhøj af sten fra marken. Med tiden kunne højen blive tilført sten fra marken.

Et opdyrket landskab

I området ser du et system af små volde, der indkredser marker fra oldtiden. Markskellene er omkring fem meter brede og kan være mellem få centimeter op til en meter høje. Skellene blev anlagt, da marken blev taget i brug, men voksede sig større under dyrkningen, fordi sten og ukrudt blev samlet her.

Lige under den gamle dyrkningsjord ligger en forekomst af Nexøsandsten. Nærheden af sandstenen har gjort dyrkningen af jorden vanskelig. Efter regnskyl havde vandet svært ved at trænge gennem stenen, så dræning har nok været nødvendig.

Dræning er ellers et ret ukendt fænomen fra oldtiden, men stedets gode bevaringstilstand giver mulighed for at undersøge dette i fremtiden i et næsten urørt miljø. Derfor er hele området fredet i dag, så de sarte markskel ikke ødelægges af moderne skovbrug.

A cultivated landscape

Across this site, you can see a system of small banks surrounding ancient fields. The partitions between the fields are around five metres wide and range from a few centimetres to a metre in height. The partitions were made when the field was first worked, but increased in size over time as they received fresh piles of cleared fieldstones and weeds.

Immediately beneath the prehistoric top soil is a layer of the native sandstone. So close to the arable soil, this impermeable sandstone would have made cultivation of the land difficult. Any rain would scarcely have been able to filter through the stone, and so field drainage may have been necessary.

The near-pristine state of the site will permit investigation of Prehistoric farming in the future. Consequently, the entire site is listed as a scheduled monument so that the fragile field partitions are not at risk from modern forestry.

Eine bestellte Landschaft

In diesem Gebiet ist ein System von niedrigen Wällen zu erkennen, die die vorgeschichtlichen Felder umgeben. Die Feldraine sind etwa fünf Meter breit und von wenigen Zentimetern bis zu einem Meter hoch. Die Raine wurden bei der Urbarmachung der Felder angelegt, wurden jedoch im Laufe der Beackerung immer höher, weil hier Steine und Unkraut zusammengetragen wurden.

Direkt unter der Humusschicht liegt ein Vorkommen von Nexø-Sandstein. Die Nähe des Sandsteins machte die Bestellung des Bodens schwierig. Nach Regengüssen konnte das Wasser den Stein nur schwer durchdringen, so dass Dränage erforderlich war.

Der gute Erhaltungszustand des Ortes ermöglicht es, der vorgeschichtliche Ackerbau künftig zu untersuchen. Deshalb steht das ganze Gebiet heute unter Denkmalschutz, so dass die empfindlichen Feldraine nicht von der modernen Forstwirtschaft zerstört werden.

SIMPEL PLOV

Markerne pløjede man med en ard, der blev trukket af okser. Arden er en simpel plov, der blot trak en fure i jorden. Først omkring 200 e.Kr. begyndte man at bruge muldfjælploven – en plov, der både trak en fure og vendte jorden.

VIL DU VIDE MERE

Se en 3D-model af markskellene ved Blemmelyng.

